

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 44 (1636) 1988 m. lapkričio mėn. 8 d.

XXXIII METAI

Melbourne

Kun. Sigitas Tamkevičius tebeina Kryžiaus keliu

Kun. Sigitas Tamkevičius (po kalėjimo bausmės dabar Sibiro tremtyje Tomsko rajone 3,000 km į rytus už Maskvos) čia sako pamokslą Sidabravo parapijos bažnyčioje šventoriuje, laidojant kun. Pranciškų Masilionį S.J., mirusį 1980.X.14. Jėzuitas kun. Pranciškus savo gyvenimo didingumu ir šventumu papuošė mūsų Tautą ir Bažnyčią, taip plačiai ji mūsi LKB Kronika nr. 46.

Si nuotrauka dabar gauta iš Lietuvos.

Vakarų pasiekęs vienas sąžinės belaisvio kunigo Sigito Tamkevičiaus laiškas, kuriame žymusis sąžinės kalinys aprašo savo vargingą kelią nuo lagerio į Sibiro tremtį. Tai yra, nuo gegužės 18 dienos vakaro iki liepos 25 dienos. Nors kalinio šefai buvo pažadėję sudaryti tokias gyvenimo ir darbo sąlygas, kad iš tremties galėtų išsinešti tik gerus prisiminimus, bet iš tikrųjų kunigo Sigito Tamkevičiaus tremtis iki šiol buvo dar vargingesnė, kaip kadaise Lenino. Norėdamas apsisaugoti nuo kriminalistų, jis dvi savaites gyveno Tomsko kalėjimo vienetėje. Po operacijos ligoninėje buvo verčiamas dirbti sunkius darbus. Štai kun. Tamkevičiaus žodžiai:

„Gegužės 18tos dienos vakare, tuoj po komandos miegoti mane pakėlė ir po įprastinių ceremonijų nuvežė į Vsesviatskajos stotį. Čia sužinojau, kad esu vežamas į Tomską. Nuo gegužės 19-tos iki 22-tos dienos išbuva Sverdlovske. Naktį išvažiavome į Rytus; per Tiumentę Omską ir Novosibirską gegužės 25d. pasiekėme Mariinską. Čia išbuva tik vieną naktį ir atgal per Taigos stotį į Tomską. Tą pačią dieną - gegužės 27-tą - kai turėjau išeiti į laisvę, buva Tomsko kalėjime. Pats prašiau, kad uždarytų vienetėje, nes buvo iki gyvo kaulo įsklyrę kriminalistai.

Vienetėje išbuva dvi savaites. Čia po daugelio metų atsilikau rekolekcijas. Birželio 10d. varanoku buva išvežtas Molčanovo kryptimi. Vakar išlaipino

Krivošeino milicijoje. Kadangi buvo penktadienio vakaras, tai dvi dienas praleidau ant narų, o birželio 13d. apformino dokumentus ir atvežė į Staro Sainakovo kaimą. Kaimė yra tikrai veršių ferma, kuri priklauso Volodino tarybiniam ūkiui...Pradžioje apgyvendino siaubingai purvina name su dviem perėjūnais.

Po etapo labai blogau jaučiausi išvarža. Todėl tuoj pat nuvykau į Krivošeino polikliniką, o birželio 20d. atsiguliau į ligoninę operacijai. Operacija, ačiū Dievui, pasisekė gerai, ir birželio 29d. išvežė į namus. Sugrįžus davė kitą kambarį, kuriame gyvenu vienas iki šiai dienai. Iki liepos 20-tos dienos turėjau atleidimą nuo darbo; po to gydytojų komisija išdavė pažymą, kad atleidžiamas nuo sunkaus fizinio

darbo. Bet mano viršininkai ūkyje niekaip nesuranda lengvo darbo...Yra galimybė, kad gali pakeisti gyvenamą vietą. Aš siūliau, kad pora mėnesių paliktų mane ramybėje, o paskui, kai viskas sugis, galės duoti bet kokią darbą, bet man paaiškino, kad tremtinys turi dirbti. Nieko nepadarysi - įstatymų reikia laikytis...“

Taip kun. Sigitas Tamkevičius - vis dėl tų antikonstitucinių ir antihumaniškų įstatymų - ir toliau eina kryžiaus keliu, nors sveikas protas reikalauja, kad būtų kuo greičiausiai paleistas į laisvę...

Baigdamas laišką, kun. Sigitas užtikrina, kad yra nuolatinėje maldos vienybėje su visais Lietuvoje ir užsienyje, kurie rūpinasi juo ir meldžiasi už jį. Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane

Paleidžiami lietuviai sąžinės kaliniai

Lietuvių informacijos centras New Yorke pranešė, kad prie Vilniaus teismo rūmų praėjusį pirmadienį susirinko apie šimtas žmonių, protestuodami prieš Antanui Terleckui ir Vytautui Bogušui iškeltas administracines ir baudžiamąsias bylas. Žmonės laikė rankose transparentus su šūkiais: „Konstitucija garantuoja spaudos, žodžio, mitingų ir eitynių laisvę!“ Teisiamiesiems buvo įteiktos gėlės. Teisejui buvo pasiūsta daug skundų, kad žmonės yra teisiami be jokio pagrindo, taip pat peticijų — kaltinimus atšaukti. Pagal turimas informacijas, Antano Terlecko

teismas, galbūt atsizvelgiant į žmonių protestus, buvo atidėtas, o data nenustatyta. Vytauto Bogušio vyksmų teiseja nerado apkaltintojo veiksmuose nusikaltimo. Todėl byla buvo nutraukta ir kaltinamasis išteisintas, paliekant, tačiau, teisę apskųsti jį aukščiausiajam teismui.

Lietuvių informacijos centras taip pat patvirtino, kad yra paleistas Jonas Pakuckas. Už taip vadinamą „tėvynės išdavimą“ jis buvo nuteistas kalėti 12-a metų ir jau septynis iškalėjo. Tėvynės „išdavimo“ kaltinimas dabar buvo panaikintas, jį pakeičiant „nelegaliu sienos peržengimu“, kas yra

Vakarų pasiekė daugiau informacijų apie rugsėjo 28d. demonstraciją Vilniuje, kur Algimantas Andreika buvo skaudžiai KGB agentų sumuštas. Jis paguldintas ligoninėje ir jam pripažintas smegenų sutrenkimas. Jį smarkiai sumušė KGB kapitonas Bernotas. Sekančią dieną rugsėjo 29-tą mitinge Gedimino aikštėje buvo perskaitytas pareiškimas Lietuvos TSR Aukščiausios tarybos prezidentui ir prokurorui, kuriame reiškiama pasipiktinimas dėl žiauraus milicijos elgesio su Molotovo-Ribbentropo pakto minėjimo dalyviais ir su bado streiką paskelbusiais dėl politinių kalinių išlaisvinimo. Reikalauja, kad smurto vykdytojų KGB milicininkų pavardės būtų paskelbtos ir juos patraukti baudžiamojaj atsakomybėn.

Kun. Jonas Uogintas, Anykščių altaristas Panevėžio vyskupijoje, mirė spalio 11d. Jis buvo gimęs 1911m., kunigu išventintas 1937m., nuo 1979m. ejo Anykščių altaristo pareigas. Pagal Vatikano turimas žinias, tai jau 17-tas šimet Lietuvoje miręs kunigas. Iš 120 Panevėžio vyskupijoje bažnyčių, jai daugiau kaip 30 nebeturi savo kunigo ir dėl to turi būti aptarnaujamos iš kitur atvažiujančių kunigų.

Vilniaus arklyskupijos apaštaliniam administratoriui vyskupui Julijonui Steponavičiui atvykus į Romą ir susitikus su žurnalistais, kalbėjo Vatikano spaudos salėje direktorius Navaro Vallis. Jis pareiškė, kad Apaštaly Sostas labai vertina vyskupo Steponavičiaus atvykimą ir dėliaugiasi, kad po 23 metų ištrėnimo iš Vilniaus, pagaliau sovietinė valdžia jam leido apilankyti Sventąjį Tėvą Joną Paulių II Romoje. Vyskupas Steponavičius apsisoto Lietuvos Sv. Kazimiero kolegijoje. Anksčiau Maskva Lietuvos vyskupams drausdavo apsisoti šoje Lietuvos sv. Kazimiero kolegijoje. Vyskupas Steponavičius jau keletą kartų turėjo susitikimus ir pokalbius su Sventuoju Tėvu, bet jų pokalbiai nėra paskelbti.

Lenkijoje Gdansko lietuvius prieš kurį laiką aplankė iš Vilniaus atvykęs kun. Vaclovas Allulis, kuris kasmet iš Vilniaus Lenkijos lietuviams atsiunčia Katalikų Žinyną ir kitus Lietuvos vyskupu konferencijos leidinius. Gdanske susitiko su naujai išrinkta Lietuvos skyriaus valdyba, kurią, dabar sudaro Juozas Udzila pirmininkas, Vytautas Kaunas - jo pavaduotojas, Roma Piačeskienė-Siraucūtė sekretorė ir Longinas Paukštė - išdininkas.

baudžiama 4 metų kalėjimo bausme. Reiškia jis yra iškalėjęs tris metus viršaus.

Turimomis žiniomis, LTSR Aukščiausiosios tarybos prezidento ypatingoji komisija yra išsprendusi kitų keturių lietuvių sąžinės kalinių likimo klausimą. Kunigas Sigitas Tamkevičius, Gintautas Iešmantas, Viktoras Petkus ir Balys Gajauskas yra paleidžiami. Tikslėsnė informacijų apie jų sugrįžimą į Tėvynę dar neturime. Viktoras Petkus, kuris, kaip žinoma, yra Vilniuje, dar negavęs valdžios pranešimo, kad yra paleidžiamas.

LRTV

Okupuotos Lietuvos Bažnyčia skaičiais

Trūksta laisvės, kunigų, religinės literatūros

Religinė literatūra, išleista okup. Lietuvoje pokario metais, labai kukli tiek pavadinimu, tiek tiražo požiūriu. Nuo okupacijos pradžios 1944 m. iki 1987 m. pabaigos buvo išleisti vos 36 leidiniai, įskaitant į šį skaičių kalendorėlius, paveikslėlius (abrozdėlius). Per 43 metus nepasirodė nei vienas periodinis leidinys. Katalikai vis dar ir dabar, „viešumo“ gadynėje, neturi savo laikraščio. Buvo išleista maldaknygių, katekizmas, mišiolas, liturginis maldynas, dvi Naujojo Testamento laidos. Tiražai maži, jokių būdu nepatenkiną tikinčiųjų poreikių. 1956–1960 m. kan. J. Stankevičiaus rūpesčiu išspausdinti penki katalikų kalendoriaus leidiniai. Po to per 21 metus kalendoriai nebuvo leidžiami. Jų leidimas atgaivintas tik 1982 metais, kai buvo išleistas 152 psl. „Katalikų kalendoriaus žinynas“. Jo leidimas tęsiamas ir šiuo metu. Neseniai mus pasiekė su dideliu pavėlavimu išspausdintas 1988 metams skirtas „Žinynas“, 350 psl. apimties, kuriame pateikti K. Bažnyčią Lietuvoje liečiantieji statistiniai-vardiniai duomenys, o taip pat šiek tiek religinio turinio rašinėlių. Leidinį redagavo kun. Vaclovas Aliulis, kan. J. Mintauckio padedamas. Talkino ir vyskupijų kurijos, komisijos. Knyga paruošta gerai, kiek tai įmanoma buvo padaryti, turint galvoje valdžios apribojimus. Pateikti 1987 m. pabaigos duomenys. Taigi bent trumpai susipažinkime su 1988 m. „Žinynu“, nes pateikti faktai yra tikri ir jais galima remtis.

Informacijos pradžia kai kurie duomenys apie Bažnyčią Lietuvoje nepriklausomo gyvenimo pabaigoje (1940 m.). Tada arkivyskupų-vyskupų buvo 12, bažnyčių—721, koplyčių—256, kunigų—1368, 4 kunigų seminarijos su 470 klerikų, 36 vyrų vienuolynai su 574 vienuoliais, 82 moterų vienuolynai bei jų židiniai su 934 vienuolėmis. Katalikai turėjo daug mokyklų, keliasdešimt periodinių laikraščių bei žurnalų, savo spaustuves, leidyklas, religines organizacijas, kurioms priklausė šimtai tūkstančių tikinčiųjų.

O dabar? „Žinyno“ žiniomis 1987 m. pabaigoje veikė 630 bažnyčių. Šis skaičius jau eilė metų yra pastovus. Tačiau tik 472 bažnyčios turėjo nuolatinis kunigus. 158 bažnyčios buvo aptarnaujamos iš kitų parapijų atvykstančių kunigų, 471 kunigas — tai klebonai bei administratoriai, 77 — vikarai, 94 kunigai būvo altariai bei rezidentai, 8 —

Bronius Kviklys
Mūsų specialus bendradarbis
Čikagoje

ligoniniai, 16 kunigų dirbo kurijose bei kunigų seminarijoje. Taigi iš viso, įskaitant negalincius eiti pareigų dvasininkus, kunigų buvo tik 666. Pažymėtina, kad šis skaičius nepasikeitė nuo 1986 m., kai buvo 665 kunigai.

Siuo metu Lietuvoje yra 7 vyskupai, bet iš jų du (J. Steponavičius—valdžios nušalintas ir R. Kriščiūnas—ligonis) nėra vyskupų pareigų. Vilniaus ir Panevėžio vyskupijos neturi savo vyskupų ir yra administruojamos kapitulinų vikarų—prelatų. Nenormali padėtis ir Vilkaviškio vyskupijoje. Ji neturi katedros (sunaikinta II pasaulinio karo metu). Kurijos buveinė ne Vilkaviškyje, bet Kaune. Patį vyskupiją yra Kauno arkiv. administratoriaus L. Povilonio ir augziliarų administruojama. Sunki ir Telšių vyskupijos padėtis. Joje yra 142 veikiančios bažnyčios bei parapijos, bet tik 79 bažnyčios turi nuolatinis kunigus, o 63 bažnyčios yra iš kitur retkarčiais atvykstančių kunigų aptarnaujamos.

1987 m. į darbą stoji 16 naujų kunigų, o mirė 18. Taigi sumažėjo dviem kunigais. Todėl visų akys nukreiptos į okupuotoje Lietuvoje veikiančią vienintelę kunigų seminariją. Ji vadinama „Tarpdiecezinė“, nes ruošia kunigus visoms parapijoms. Iš paskelbtų duomenų matyti, kad 1987 m. gale seminarijoje studijavo 137 klierikai. Iš jų paskutiniame, penktame kurse buvo 26. Vėlesnėmis žiniomis dabar kunigų seminarijoje mokosi 145 klierikai. Labai galimas dalykas, kad ateinančių metų pavasarį įšventintų kunigų skaičius prašoks mirusių skaičių. Vyskupai bei vyskupijų valdytojai jau dalinasi būsimuosius kunigus. Telšių vyskupija gaudavo anksčiau 15% naujų kunigų, dabar gaus 19%. Taigi vietoj septynių tikisi sulaukti 9 naujų kunigų, bet ir tada padėtis nedaug pagerės.

„Žinyne“ yra šiek tiek įvairių religinių žinių. Pirmiausia tikintieji raginami paminėti šias sukaktis: „Prieš 725 metus (1263) Vilniuje nužudytas pirmasis Lietuvos krikštytojas—vienintelis jos karalius Mindaugas, sugriauta jo statytoji katedra. Prieš 600 metų (1388.III.22) popiežius Urbonas VI patvirtino Vilniaus vyskupijos įsteigimą. Pirmasis vyskupas Andrius Vasila (miręs 1398.XI.13). Prieš 600 metų (1388.VI.17) popiežius Urbonas VI

patvirtino Lietuvos krikštą — paskelbė Lietuvą esant nebe pagoniška, o krikščioniška valstybe.“

450 metų sukaktį švenčia viena seniausių Lietuvoje Rukainių (Vilniaus arkiv.) bažnyčia, 325 m. — Sventazerio bažnyčia. 13 kunigų paminės savo auksinį kunigystės jubiliejų, du kunigai (J.Povilaitis ir Ad. Alminas) — 60 m. kunigystės sukaktį, o teiškis kunigas Antanas Zdanavičius (gimęs 1895 m., kunigu pašvęstas 1918.X.13.) sulaukė net 70 metų kunigystės jubiliejaus. Tai labai retas įvykis mūsų Bažnyčios istorijoje. Siuo metu jis, kaip altarištas, gyvena Veiviržėnuose.

Vel verčiame „Žinyno“ puslapius. Turinje — Marijos metų malda, trumpas 1988 m. kalendorius, liturginis kalendorius (10-56 psl.), septyni rašiniai krikšto jubiliejaus reikalai. Nemaža vietos skirta arkiv. J. Matulaičio beatifikacijos iškilmių aprašymams. 128-136 puslapiai skirti Maironiu atminti jo 125 metų gimimo proga. Čia be kita ko rašoma: „Visas gyvenimo ir kūrybos problemas Maironis išgyveno ir sprendė kaip giliai tikintis krikščionis, tvirtas katalikas ir ištikimas, bebaimis, nesavanaudis tautos sūnus“. Kun. Vaclovas Aliulis pateikia jo kūrybos įvertinimą ir šiek tiek Maironio poezijos ištraukų. Paminėti sukaktių proga ir kiti ryškūs dvasininkai: prel. Aleksandras Dambrauskas-Jakštas, kun. dr. Juozapas Stakauskas, o taip pat 1987.I.27 miręs filosofas Antanas Maceina. Keturių puslapių rašinių parašė Algirdas Sudargas. 148-160 psl. perspausdintas A. Maceinos straipsnis „Evangelija ir kultūra“. Pateiktos ir kitų 12-os mirusių kunigų biografijos.

173-235 psl. atspausdinta 12-os krikščionių klasikų ar aktualiosios teologijos temomis parašytų straipsnių. Paminimas Rusios krikšto tūkstantmetis, metamas žvilgsnis į pasaulinę katalikų spaudą ir pateikiama iš jos ištraukų. Kalbama ir apie katalikų spaudą nepriklausomybės metais, o greta nurodomi, šio straipsnio pradžioje paminėti, labai kuklus 1944-1987 m. katalikiškos spaudos Lietuvoje duomenys. Pažymima, kad apie 10% Lietuvos gyventojų meldžiasi lenkiškai, „deja, per visą laiką nuo 1939 m. pas mus nebuvo nieko išspausdinta lenkams tikintiesiems“. (Mūsų žiniomis, lenkiškai besimeldžiantieji Lietuvos gyventojai yra religine literatūra neblogai aprūpinami iš Lenkijos).

Leidinio pabaigoje—Bažnytinis žinynas. Čia yra žinios apie Lietuvos katalikų Bažnyčios organizaciją, vyskupijas, vardinis kunigų sąrašas ir kt. „Žinynas“ daro rimtą įspūdį ir yra naudingas. Gaila, kad jis išleidžiamas tik kartą metuose ir tokiu mažu tiražu—7500 egzempliorių.

Published by Dr. Pranas Dauknyš
18 Henry St Kensington 3031.
President of the Lithuanian
Catholic Federation.

Įvykiai

Brisbanė. Pasaulinė paroda „World Expo 88“ pasibaigė spalio 30d. prakalbomis, paradais, karnavalais, padanglių spalvingais fejerverkais. Per 6 mėnesius parodą aplankė 18 milijonų 300 tūkstančių žmonių, 27 ha parodos plotas liks miesto sodams.

Adelaide. Spalio 25 d. „Advertiser“ dienraštis perspausdino iš Londono konservatorių laikraščio „The Daily Telegraph“ žinių iš Vilniaus apie masinius sąjūdžių kongresus visose trijose Pabaltijos respublikose, kaip išsūkį komunistų valdžios monopolijai. Sovietų Sąjungos lyderis Michail Gorbaciov skatina vietinių respublikų komunistų vadus bendradarbiauti su Persitvarkymo sąjūdziais, o ne juos engti. Naujasis Lietuvos komunistų partijos lyderis Algirdas Brazauskas sveikino energingą Persitvarkymo sąjūdžio kongresą pareiškdamas, kad jis priima daugumą kongreso reikalavimų ir ketina su juo bendradarbiauti. Lietuvų Laisvės lygos vadovas Antanas Terleckas kvietė Lietuvą tuoj pat atsiskirti nuo Sovietų Sąjungos. Jis susilaukė auringų plojimų, kai pasakė, kad „mūsų rytų kaimynas nusprendė Lietuvos tautą paversti vergais, o jos vaikus padaryti savo tautos duobkais“. Sąjūdžio lyderis Arvydas Juozaitis kvietė sukurti valstybę, kuri skirtųsi nuo vandalų padarytos. Tai aiškus nurodymas į rytus.

Melbournas. „The Sun“ X.29 skelbia, kad Sovietų Sąjunga apgaudinėja Australijos federalinę vyriausybę dėl įtarimų karo nusikaltėlių. Senatorius Hill sako, kad sionistai 207 naujas pavardes prijungė prie anksčiau sovietų įteiktų 164 pavardžių. Pavergtųjų tautų bendruomenės būgstauja, kad dėl pasipriešinimo komunizmui, Sovietų Sąjunga juos laiko karo nusikaltėliais, o Australijos valdžia duodasi lengvai apgaudinėjama. Australijos valdžia jau turi 414 įtarimų nusikaltimais asmenų pavardžių, bet neparodė pastangų nekaltus asmenis apginti.

„Australian“ X.24 rašo „Legalus žodžių karas gali palaidoti karo nusikaltimų įstatymą“. 1945—1951 metais Australija vedė 269 karo nusikaltėlių teismus Pacifiko srityje. Apie 1000 japonų, kurie buvo patraukti į teismą, buvo suaudyti ar įkalinti. Dabar Hawk valdžia bando teisti 400 žmonių, įtartų karo nusikaltimais Europoje ir atvykusių po II pasaulinio karo į Australiją. Tikimasi, kad koalicijos partijos priešinsis vyriausybės pasiūlymui, kai karo nusikaltimų įstatymas bus pateiktas balsavimui Senate.

Sale vyskupas dr. Eric D., Arcy, 64 m. amžiaus, paskirtas Hobarto arkivyskupu.

Maskva. Vakarų Vokietijos kancleris Helmut Kohl X.27 Maskvos spaudos konferencijoje pasakė, kad sovietų valdžia 10 savaičių bėgyje pažadėjo paleisti visus sąžinės politinius kalinius iš lagerių. AP žinių agentūra pažymi, kad dauguma lietuvių ir estų paleisti iš lagerių.

TEVISKES AIDAI

18 Henry St. Kensington. Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Dauknyš. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu.

Prenumeratos kaina metams \$25, kituose kraštuose \$30. Atskiras numeris 50c. Skelbimai už skilties vieną cm - \$1.50 c. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

Vilniaus vyskupo J. Steponavičiaus viešnage Romoje

Iškilus lietuviš

Džiaugiamės su kiekvienu lietuviu bet kur pasaulyje, kuris atsiekia ką žymesnio mokslo, religijos, kultūros visuomeninio ar politinio gyvenimo srityje, rūpinamės ir ieškome pagalbos tam, kas patenka į vargą ar yra persekiojamas. Šįkart džiaugiamės, kad lietuvis prelatas Dr. Audrys Bačkis, ilgai dirbęs Vatikano diplomatiijoje, profesoriavęs Romoje Laterano universitete ir Popiežiškoje akademijoje dėstęs diplomatiją, popiežiaus Jono Pauliaus II pakeltas į arkivyskopus ir paskirtas pronicijum į Olandiją.

Jo konsekracijos Popiežius tarė žodį pažymėjęs, jog Apaizda lėmė, kad šios konsekracijos iškilmės vyksta šv. Pranciškaus Asyziečio liturginės šventės dieną ir labai šiltai atsiliėpė apie savo brangų prelatą Bačkį. Džiaugiuosi, kalbėjo Popiežius, kad galiu asmeniškai rankų uždėjimu tau suteikti kunigystės pilnatvę ir tave įvesti į Apaštalių įpėdinių bendruomenę, kuriai Kristus šandien, kaip anuomet dvylikai mokinių, paveda Bažnyčią. Džiaugiuosi, tėse Popiežius, kad ir šiuo būdu turia galimybę tau išreikšti dėkingumą už daugelį darbų, kuriuos pastaraisiais metais esi atlikęs Apaštalių Sostui, už tvirtą ištikimybę, kurią esi paliudijęs Popiežiui, už pasiaukojimo dvasią, vykdant Apaštalių Sosto atstovybęse - Filipinų Maniloje, Kostarikoje, Ankaroje, Lagose ir vėliau Bažnyčios Viešųjų reikalų taryboje, kurioje 1979m. tau buvo patikėtos tarybos sekretoriaus pavaduotojo pareigos. Dabar siūniu tave kaip savo atstovą Olandijoje. Tai kraštas, kuris pasižymi gausiomis pilietinėmis ir religinėmis tradicijomis, bet kuriame taip pat Bažnyčia pastaruoju laiku patyrė skausmingo įtempimo laikotarpį. Tau pavedu perteikti to krašto tikintiesiems mano meilės jausmus, užtikrinant juos, kad pasitikiu jų sugebėjimu kurti ateitį semiantis jėgų iš praeityje sukauptų dvasinių turtų.

Sventasis Tevas paliudijo ypatingą tėvišką palankumą savo ilgamečiui artimam bendradarbiui arkivyskupiui Audriui Bačkui, o drauge ir jo Tėvynei Lietuvai, kurią Jonas Paulius II, kaip jis pats daugelį kartų yra pasakęs, visada Lietuvą neša savo širdyje. Arkivyskupo motina iškilme atliko lietuvių kalba Mišių skaitymą ir buvo sugiedota giesmė „Marija, Marija“. Prie altoriaus šalia Popiežiaus buvo 16 kardinolų, 36 arkivyskupai ir vyskupai, jų tarpe ir Vilniaus vysk. J. Steponavičius, vysk. Juozas Preikšas, vysk. A. Deksnys, vysk. P. Baltakis, sąžinės kalinys kunigas Alfonsas Svarinskas, šimtinė lietuvių, minia tikinčiųjų. Taip gabus Lietuvos sūnus, gimęs 1937m. Kaune, arkivyskupas Audrys Bačkis atstovaus visur ir savo Tėvynei Lietuvai. Dieve, jam padėk!

PD

Vyskupas Julijonas Steponavičius ir vyskupas Juozas Preikšas Romoje viešėjo nuo rugsėjo 28-osios dienos. Spalio 8 d., kaip pranešė Vatikano dienraštis „L'Osservatore Romano“, popiežius Jonas Paulius II vyskupą Steponavičių priėmė privačioje audencijoje. Tą pačią dieną popiežius pakvietė pietus vyskupus Steponavičių ir Preikšą drauge su tuo metu Romoje buvusiais užsienio lietuvių vyskupais — Antanu Deksniu ir Paulium Baltakiu. Iš Lietuvos atvykę vyskupai turėjo progos dar du kartus asmeniškai susitikti su Sventuoju Tėvu — po šv. Magdalenos iš Kanos kanonizacijos pamaldų spalio 2 d. ir po prelado Audrio Bačkio konsekracijos iškilmių spalio 4 d. Abu kartus popiežius išreikšė norą atskirai po pamaldų pasveikinti iš Lietuvos atvykusius vyskopus. Apie Vyskupo Steponavičiaus atvykimą į Romą plačiai pranešė Italijos ir kitų kraštų didžiosios spaudos agentūros ir laikraščiai, pristatydami ištremtą Vilniaus arkivyskupijos apaštalinį administratorių, kaip įtakingiausią, drauge su naujuoju Lietuvos kardinolu Vincentu Sladkevičium, Lietuvos katalikų bendruomenės atstovą. Vienas didžiųjų Romos dienraščių „Il Tempo“ atspausdino ilgesnį pasikalbėjimą su vyskupu Julijonu Steponavičium apie Lietuvos katalikų Bažnyčios padėtį. Pasikalbėjimas yra atspausdintas stambia antrašte: „Lietuvio vyskupo Steponavičiaus trys laisvėje praleistos savaitės“. Paskutinioji Tylos Bažnyčia prabilo Romoje.“

Du Lietuvos vyskupai čia atskirai pasimatė su Vatikano valstybės sekretorium kardinolu

Popiežius iškilme vis pastebi lietuvius

Spalio 2 d. iškilmingų pamaldų metu švento Petro aikštėje Popiežius Jonas Paulius II paskelbė Bažnyčios šventąja Magdaleną iš Kanos. Tarp pamaldų dalyvių buvo ir du iš Lietuvos atvykę vyskupai — Vilniaus arkivyskupijos apaštalinis administratorius vyskupas Julijonas Steponavičius ir Kauno arkivyskupijos bei Vilkaiviškio vyskupijos apaštalinis administratorius vyskupas Juozas Preikšas. Pamaldoms pasibaigus, iš Lietuvos atvykę du vyskupai, drauge su pamaldose taip pat dalyvavusiais vyskupu Antanu Deksniu ir kunigu Alfonsu Svarinsku, buvo specialiai pakviesti į švento Petro bazilikos zakristiją susitikimui su Sventuoju Tėvu. Jonas Paulius II vėl nuosirdžiai asmeniškai pasveikino lietuvius vyskopus Steponavičių, Preikšą ir Deksnį, o taip pat buvusį sąžinės belaisvį kunigą Alfonsą Svarinską, su kiekvienu trumpai pasikalbėdamas. Pokalbiuose šiltai atsiliėpęs apie Lietuvą, Sventasis Tevas pažadėjo su svečiais iš Lietuvos artimiausiu laiku vėl susitikti.

Casaroli, su Bažnyčios Viešųjų reikalų tarybos sekretorium arkivyskupu Sodano ir su apaštalinio nuncijumi ypatingiem pavedimam arkivyskupu Colasanno. Pokalbiuose buvo paliesti įvairūs Lietuvos Bažnyčios klausimai ir rūpesčiai.

Po susitikimų Vatikane, popiežiškoje švento Kazimiero kolegijoje Romoje buvo surengti pietūs, kurių metu buvo pagerbtas vyskupas Julijonas Steponavičius,

spalio 8 d. atžymintis savo 77-ąjį gimtadienį. Vyskupą, tarp kitų, pasveikino kolegijos vadovybė, taip pat pietuose dalyvavęs arkivyskupas Paulius Marcinkus, primindami Jubilato ilgametę ir ištikimą tarnybą Bažnyčiai. Vyskupas Julijonas Steponavičius ir vyskupas Juozas Preikšas drauge su juos lydinciais kunigais Aliuliu ir Grigaliu rytoj, spalio 19 d. iš Romos per Maskvą išvyko atgal į Lietuvą.

LRTV

Viešai skelbia kalinio išgyvenimus

Vilniuje „Literatūra ir Menas“ savaitraštis paskelbė pasikalbėjimą su buvusiu sąžinės kaliniu kultūrininku Antanu Dambrausku, kuriame papasakojo apie tremtyje patirtus išgyvenimus kalėjimuose ir koncentracijos lageriuose, apie ten sutiktus kitus lietuvius kankinius, tarp kurių neretai būdavo ir žymių asmenybių, turėjusių svarbų vaidmenį lietuvių tautos gyvenime.

Viena tokių Antano Dambrausko tremtyje sutiktų asmenybių buvo Nepriklausomybės akto signataras diplomatas Petras Klimas. Celiabinsko lageryje drauge su Dambrausku kalėjęs Petras Klimas jam daug ka papasakojo apie Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimą, pirmuosius nelengvus nepriklausomos Lietuvos valstybės žingsnius. Petras Klimas dalyvavo lietuvių delegacijoje, kuri 1920 metais Maskvoje pasirašė taikos sutartį tarp Lietuvos ir Sovietų

Sąjungos. Sovietinės valstybės vardu parašą po šia sutartimi padėjo pats Leninas, visiem laikam atsižadėdamas sovietinių pretenzijų į Lietuvos žemes. Jei ta sutartis 1939 metais nebūtų buvusi sulaužyta, sakydavo Klimas, mes čia visi dabar Sibire nekastume duoblių ir akmenų nenešiotume. Klimas, po sunkių tremties metų sugrįžęs į Lietuvą jau beveik apakęs parašė savo atsiminimus apie nepriklausomos Lietuvos kūrimosi laikotarpį. Šių atsiminimų rankraštis slapta pasiekė Vakarų ir Paryžiuje gyvenančio Petro Klimo sūnaus rūpesčiu buvo išleistas atskira knyga. Be to, Jungtinėse Amerikos Valstybėse ką tik yra išleistas Petro Klimo sūnaus turėtas tėvo dienoraštis, taip pat atskleidžiantis daug įdomių ir dar nežinomų faktų apie Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo ir įtvirtinimo laikotarpį.

LRTV

Ar baus milicininkus, kurie daugė lietuvius

Lietuvių Informacijos Centrą New Yorke pasiekusiomis žiniomis, rugsėjo 29 dieną milicininkų Vilniuje sumuštas Algimantas Andreika dar esąs ligoninėje, bet jo sveikatos būklė pagerėjusi, nors sakoma, kad po sumušimo, jis viena ausim didele dalimi praradęs girdėjimą. Milicininkai Andreika taip smarkiai mušė ir daužė į galvą, kad jis gavo smegenų sutrenkimą. Rugsėjo 28-29 dienomis milicininkai Vilniuje grubiai susidorojo ir su daugeliu kitų žmonių, ir ne tikai su tomis dienomis įvykusių mitingų dalyviais, bet net ir su pašaliniais žmonėmis, praeiviais, įskaitant moteris ir vyresnio amžiaus asmenis. Tiklus nukentėjusiųjų skaičius nėra žinomas, nes daug žmonių atsisako duoti liudijimus, bijodami, kad prieš juos nebūtų imamasi vienokių ar kitokių represijų. Vienas asmuo išsitaręs: „Pas mus taip ilgai nebuvo žodžio laisvės, kad dabar daug kas bijo ja pasinaudoti“. Milicininkų elgesys rugsėjo 28-29 dienomis sukėlė Lietuvoje pasipiktinimą. Įvykiams apsvastyti jau buvo surengti keli mitingai, kurių paskutinis įvyko spalio 10 dieną Kaune, Rotušės aikštėje. Aikštė buvo pilna žmonių. Kalbėjo Persitvarkymo sąjūdžio Kaune atstovai, taip pat keli vilniečiai. Pavarake katedroje buvo surengtos Mišios. Yra reikalaujama atrasti kaltininkus ir juos nubausti. Tuo reikalu surinkta

dokumentinė medžiaga jau esanti įteikta teismui.

Varšuvoje demonstravo dėl Pabaltijo

Tik dabar buvo patirta, kad keturios lenkų opozicinės grupės rugsėjo 25 dieną Varšuvoje surengė demonstraciją už trijų Pabaltijo kraštų — Lietuvos, Latvijos ir Estijos suverenumo atstatymą. Demonstracijos rengėjais buvo: lenkų liberaldemokratinė partija „Nepriklausomybė“, Varšuvos Solidarumo komitetas, vadinama „Kovojančio Solidarumo“ grupė ir nepriklausomos studentų sąjungos skyrius Varšuvoje. Turimomis žiniomis, Varšuvos miesto centre surengtoje demonstracijoje už Pabaltijo kraštų suverenumo atstatymą dalyvavo keli šimtai žmonių, daugumoje studentų. Milicija demonstracijos netrukde. Aple įvykusią demonstraciją Strasburge veikiančiam Europos Parlamento deputatų grupei Pabaltijo kraštų bylai remti pranešė iš Varšuvos atvykęs uždraustos laisvosios lenkų profesinės sąjungos „Solidarumo“ atstovas Grebski.

Jeruzalė. Izraelio valdžia atėmė užsienio žurnalistams spaudos kredencialus už tai, kad jie Vakarų spaudoje paskelbė apie žydų skrajojančius mirties būrius arabų vadams Izraelio okupuotose arabų teritorijose likviduoti.

Trečias parpuolimas Golgotos kelyje

1983.1.26 - 1988.VII.II

(Tęsinys)

Pažiūrėkim, kas dedasi Uralų lageriuose. Budelių sąrašas:

Lagerio viršininkas majoras Dolmatovas, **režimo viršininkas** papulkininkis Fiodorovas, be kitko, verčia kalinius žiemą, vasariškai apręgtus, ant rogių dėžėje vežioti sniegą iš vieno lagerio galo į kitą, kartą ar du kartus į savaitę po 2 val., esant temperatūrai 30-40 C žemiau nulio.

Politrukas Sniadovskis. Jis nustato, kada ir kaip nubausti. Žiaurus cinikas!

Dežuruojantys karininkai: kap. Rak, nekartą fiziniai kankinęs net savo tautiečius kalinius Sevčenko ir J. Terelia (dabar Kanadoje). Toliau kap. Gatina, leit. Serkov.

Operatyvininkai: kap. Nikomarov, leit. Utkin.

Būrio viršininkas Davletov.

Elliniai prižiūrėtojai: Vozniak, Nakrasov, Pribytkov (du broliai), Samokaz ir kt.

KGB majoras Lukašov Vasilij Ivanovič, tarp kitko, 1986 m. gegužės - gruodžio mėnesiais uždraudė kaliniams atsigulti ne darbo metu. Ypač buvo sunku sekmadieniais, nes daugelis senų ir ligotų negalėjo pasilsėti. Ir taip sekanti savaitė būdavo labai sunki.

Tiesa, miegui skirta 8 valandos. Bet daugumas nusilpę. Todėl naktį turėdavo keltis ir eiti į klozetą 2-3 kartus. O kartais ir daugiau. Kol vėl užmigdavo, praeidavo daug brangaus laiko.

Ir todėl nenuostabu, kad kai kurie kaliniai neišlaikydavo šito žiaurios režimo. 1985.IV.25 armėnų genocido dieną, jaunas šaunus Armenijos sūnus Mikritinas iškanas izoliatoriuose nusizudė. Apie jo mirtį sužinojau tik po keletos mėnesių.

Uralo kaliniai dėkingi New Yorko Times korespondentui p. Rozentaliui už 2 apybraižas apie lagerį VS 389/36 (apie mažąją zoną). Apie tai skaitome Nouvelles de Moscou (Maskvos naujienos, leidžiamos įvairiomis kalbomis). Po šitų straipsnių lagerį išformavo. 1987 m. gruodžio mėn. suvežė visus politinius kalinius (išskyrus Cistopolio kalėjimą) į vieną vietą, į VS 389/35. Slame lagery režimas buvo pakenciamas, jie gerokai sušvelnėjo, kai 1987 m. pavasarį paleido daugelį disidentų. Bet ir čia dar liko senas budelis - vyr. leit. Volkov, KGB maj. Zacharov ir kt.

Lagery VS 389/37 buvau trumpai: 1987 m. balandžio 11 - gruodžio 10d. Čia režimas buvo „švelniausias“ ir sąlygos daug geresnės negu kitur. Vasarą galėjome kas antrą dieną nusipirkti po 1 litrą pieno. Neatiminėjo kryželių ir maldaknygių. Bet ir čia, pagal senų kalinių pasakojimus, režimas palengvėjo tik paskutiniais metais.

Lagery VS 389/35 buvo maža zona - centrinė ligoninė visiems lageriams. Bet tai ne ligoninė gydymo prasme, bet greičiau ligoninė KGB reikalams. Kamerinė

Rašo kun. Alfonsas Svarinskas

2 palatų atskiriems lageriams uždara sistema. Galima buvo išaukti pas gydytoją, o susitikti su KGB-tais, ir niekas negalėjo žinoti. Labai patogul Čia nebuvo jokio gydymo, nebuvo vaistų. Bet jai vadovavo dantų gydytojas Lysenko (KGB statylinis) zonos ambulatorijal - jis ir dar kitas dantų gyd. Ivanov. Po didelių skandalų ir protestų šiemet davė terapeutą gyd. Michailovą, gerą ir atjaučiančią moterį.

Ir po 19-tos komunistų partijos konferencijos toliau stiprina lagerio tvoras.

Dabar VS 389/35 lagery apie 80 žmonių, ir Cistopolio kalėjimas apie 10. Lagery kaliniai sudaro atskiras grupes, mažai ką turinčias bendro tarp savęs.

1. **Kariniai nusikaltėliai.** Ne vienas jau sėdintis antru kartu už tą patį. Tai buvo vokiečių policijos ar karinių dalinių kareiviai. Ir tokią formulotę priėmė jis patys. Tai skaitlingiausia grupė. Daugelis jau baigia savo 15-kos metų bausmę. Tai žmonės suvargę ir fiziniai ir dvasiniai.

2. Snipai - 2 grupės.

Išprovokuoti KGB eiliniai TSRS armijos kareiviai arba grįžę iš Afganistano per Ameriką. Jiems buvo užtikrinta, kad jie nebus teisiami. Štai jie: Igoris Maglinskov - 10 metų, Semenov - 10 metų. (Kalbama, kad šie abu jau paleisti). Ryžkov Nikolaj - 12 metų. Iš pastarojo reikalauja, kad jie parašytų pareiškimą ir paragintų visus grįžti iš JAV. Bet nesuseria dėl kainos: valdžia siūlo laisvę po parašymo, o kalinys prašo iš anksto, ir tik po to sutinka rašyti. Be to, jis taip išgązdintas, kad bijo dalintis savo žiniomis su draugais.

Kiti kaltinami už ryšius su užsienio žvalgybomis: Pavlov Jurij Vasilevič - 15 metų, Kiričenko Sergej - 10 metų, Lubman Leonid Jakovlevič - 14 metų, Kazačkov Michail - 18 metų.

Už bandymą pereiti sieną: Goldovič Aleksandr Aleksandrovič - 19 metų, Cerepanov Večeslav - 12 metų, Pakuckas Jonas - 12 metų, Džigatijev Anderson Arnold ir kt.

Iš disidentų: Rusak Vladimir Vasiljevič, Kukabaka Michail Ignatjevič ir kt. sėdi jau 12 metų. Abu reikalingi skubios pagalbos.

(Bus daugiau)

Lietuviški parengimai 1989 m. Melbourne

Sausio 3 d. antr., užsienio liet. sportinkų priėmimas. Ruošia S.K. „Varpas“. 4 d., treč., PLB v-bos pranešimas — Apyl. v-ba.

Vasario 7 d., antr., Blynų vakaronė — „Dainos“ sambūris. 17 d., penkt., parlamentarų priėmimas — Apyl. v-ba. 19 d., sekm., Vasario 16 minėjimas — Apyl. v-ba. 26 d., sekm., Katalikų moterų d-jos metinis susirink. — KM d-ja.

Kovo 5 d., sekm., Kaziuko mugė — „Džiugo“ tuntas. 11-13 d.d., šešt.-pirm., žvejų iškyla Gipslande — „Baltic News“. 19 d., sekm., Bendr. metinis susirinkimas — Apyl. v-ba.

Balandžio 1 d., šešt., Margučių balius — Melbourne liet. klubas. 2 d., sekm., Soc. globos mot. d-jos met. s-mas — SGM d-ja. 16 d., sekm., Karių „Ramovės“ koncertas — LKV „Ramovė“.

Gegužės 6 d., šešt., vakaronė — Taut. š. „Gintaras“. 14 d., sekm., Motinos dienos minėjimas — Parapijos mokykla. 20 d., šešt., balius — M. „Dainos“ sambūris. 21 d., sekm., Lietuvių sodybos šūpinys — Sodybos k-tas. 28 d., sekm., Saulių moterų susirinkimas — Melbourne Saulių kuopa.

Birželio 3 d., šešt., „Tėviškės aidų“ vakaronė — ALK federacija. 11 d., sekm., deportacijų minėjimas — Apyl. v-ba. 24 d., šešt., Joninių balius — Soc.gl.mot.d-ja.

Liepos 1 d., šešt., choristų popietė — Parapijos choras. 9 d., sekm., Moterų d-jos popietė — Katalikų mot. d-ja. 15 d., šešt., debutančių balius — Apyl. v-ba. 29 d., šešt., Saulių balius — „Vytenio“ S. kuopa.

Rugpjūčio 12 d., šešt., „Mūsų pastogės“ vakaronė — Apyl. v-ba. 19 d., šešt., Kat. mot. d-jos metinė šventė — Kat. mot. d-ja. 23 d., treč., demonstracija Mototovo-

Religiniam gyvenime

Sv. Petro alkštėje, Romoje spalio 16d. vakare daugiau negu 50 tūkstančių žmonių su fakalais ir dainomis pasveikino Joną Paulių II - jį jo pontifikato dešimtmečio sukaktyje. Kardinolas Wojtyła išrinktas popiežium 1978m. spalio 16d., o spalio 22d. oficialiai pradėjo savo pontifikato pareigas.

Australijos vyskupas popiežius Jonas Paulius II priėmė spalio 7d. oficialioje „ad limina“ audiencijoje. Dalyvavo Sydnejaus kardinolas E. Clancy, arkiv. Francis Carroll, arkiv. L. Faulkner, arkiv. Francis Little, vysk. D. Warren. Popiežius čia ypač pabrėžė, kad esminis Bažnyčios uždavinys yra skelbti Kristaus mokslą - tikėjimo tiesas visiem žmonėm, apsaugojant tikinčiųjų bendruomenę nuo nuklydimų. Skelbti Kristaus mokslą ne vien vyskupų, kunigų pareiga, bet ir pasauliečių, kurie Krikšto ir Sutvirtinimo sakramentų dėka yra gavę pavedimą kurti gyvąjį Kristaus Kūną-Bažnyčią ir iš vidaus perkeisti pasaulį.

Ukrainos katalikų Bažnyčios teisių gymimo komiteto pirmininkas Ivan Guel neseniai Maskvoje surengtoje spaudos konferencijoje pažymėjo, kad pastaruoju metu vel buvo sugriežtintas ukrainiečių katalikų unitų persekiojimas. Kunigai, slapta aukoję sv. Mišias dalyvaujant tikintiesiems, buvo nubausti pinigėmis ir net kalėjimo bausmėmis. Pats Ivan Guel kaip ir kiti ukrainiečiai katalikai tikintieji yra įvairiais būdais persekiojami, bauginami dėl jų veiklos ginant katalikų teises.

Popiežius Jonas Paulius II paskyrė prancūzų prelatą Jean Tauran Bažnyčios Viešųjų reikalų tarybos sekretoriaus naujuoju pavaduotoju (kitais tarant - užsienio reikalų viceminis teriu). Šias pareigas iki šiol ėjo lietuvis prelatas Dr. Audrys Bačkis, kurį Sventasis Tėvas rugpjūčio mėnesį pakėlė į arkivyskupo, paskyrė apaštalinio pronuncijumu į Olandiją ir jam suteikė vyskupo šventimus Sv. Petro bazilikoje.

Prahos arkivyskupas ir kardinolas Tomasek, 89m. amžiaus, sv. Vaitiekaus šventės proga laišku kreipėsi į Čekoslovakijos tikinčiuosius, kad iš anksto ruošūsi minėti Čekoslovakijos nepriklausomybės paskelbimo 70 metų sukaktį, nes krikščionys su visais krašto piliečiais yra atsakingi už tautos likimą. Nepriklausoma Čekoslovakijos respublika buvo paskelbta po I pasaulinio karo 1918m. spalio 28d.

Vakarų Vokietijos vyskupų konferencija ir Maskvos stačiatikių patriarchatas pirmą kartą drauge parengė ir išleido knygą „Tūkstantis metų Dievo Motinos garbinimo Bavarijoje ir Rusijoje“. Knyga 220 puslapių, kaip rašo Vatikano radijo dienraštis, yra nemažai duomenų apie Marijos kultą ir Baltarusijoje, Ukrainoje ir Lietuvoje. Knyga atspausdinta 4,000 egzempliorių tiražu ir dabar iš vokiečių kalbos iki metų galo bus išversta į rusų kalbą. Jos pasiuntimui į Rusiją jau gautas Maskvos leidimas.

A L B

Ribbentropo pakto sukakties proga — ALJ s-ga. 26 d., šešt., Skautų vakaronė — LSS „Džiugo“ tuntas. 27 d., sekm., AL Fondo metinis susirinkimas — AL Fondas.

Rugsėjo 3 d., sekm., Soc. globos mot. d-jos popietė — SGM d-ja. 10 d., sekm., Tautos šventės minėjimas — Apyl. v-ba. 16 d., šešt., Karių „Ramovės“ balius — LKV „Ramovė“. 24 d., sekm., Melbourne Liet. klubo met. susirink. — MK v-ba 30 d., šešt., „Talkos“ met. susirink. — LTK „Talkos“ v-ba.

Spalio 7 d., šešt., „Tėviškės aidų“ balius — ALK federacija. 15 d., sekm., „Sodybos“ met. susirink. — Melbourne Lietuvių sodyba. 21 d., šešt., sportininkų balius — SK „Varpas“. 22 d., sekm., Moterų d-jos popietė — Kat. mot. d-ja. 29 d., sekm., Saulių met. susirink. — „Vytenio“ k. v-ba.

Lapkričio 26 d., sekm., Kariuomenės šventė — LKVS „Ramovė“.

Gruodžio 2 d., šešt., „Džiugo“ tunto iškyla — „Džiugo“ tuntas ir TF rėmėjų būrelio gegužinė — TFR būrelis. 3 d., sekm., Metinis koncertas — „Dainos“ sambūris. 9 d., šešt., tautinių šokių vakaronė — „Gintaras“. 16 d., šešt., Lietuvių klubo vakaronė — Melbourne Liet. klubas. 17 d., sekm., vaikų eglutė — Kat. mot. d-ja. 24 d., sekm., bendros Kūčios — TF rėmėjų būrelis. 31 d., sekm., Naujųjų metų balius — Apyl. v-ba.

POLITINIS ĮKARSTIS

Ivykiai okupuotoj Lietuvoj žalbo greitumu pasiekia mūsų išelviją, kurioj žadina ne tik džiaugsmą ir naują viltį, bet kartu ir norą aktyviai prisidėti prie bendros kovos. Tas yra normalu ir suprantama. Bet kai noras padėti pavergtiem broliam pasireiškia politinio aktyvumo įkarščių užsieniečių tarpe, jau verta stabtelėti ir šalčiau pagalvoti apie tokios karštiligės pasekas.

Siuo momentu mūsų išelvijos politinė veikla privalo būti suderinta su įvykio eiga ok.krašte ir su Sąjūdžio ir Laisvės Lygos pastangom ten. Veiklos suderinimui yra reikalingi tiesioginiai ryšiai tarp išelvijos ir ok.Lietuvos veikėjų. Abejų pusių pasitarimus turime palikti aukščiausiem išelvijos atstovam. Kitaip rizikuotumėm prieš infiltraciją ir mūsų nesusklausymą.

Išelvijos vadovybė ne tik turi gerai informuoti įvairių kraštų bendruomenes ir nurodyti bendras veikimo linijas šiuo ar kitu momentu, bet privalo ir pati būti informuota apie tai, kas vyksta įvairuose kraštuose kas liečia mūsų ir mūsų krašto problemas. Sklandžiam veikimui yra būtina, kad PLB ir kraštų valdybos turėtų pilną išelvijos pasitikeimą. Čia iškyta pavienių narių atsakomybė renkant patikimus asmenis į vadovaujančias vietas.

Bet yra savaime aiškių principų, kuriem neturi prieštarauti nei vienas mūsų daromas žingsnis. **Pirmiausiai, negalim nustoti priminė pasauliui, kad Lietuva buvo užimta klasta ir smurtu po sovietų-vokiečių slapto Rytų Europos pasidalinimo 1939m. ir kad šita nelegali mūsų krašto okupacija turi baigtis Lietuvos laisvės atstatymu.**

Bet kokia kalba žodžiu ar spaudoje apie lietuvių tautos siekimą daugiau autonomijos, nepaminint galutinio tikslo-krašto nepriklausomybes-

Vertina Popiežiaus darbus

Italijoje šiomis dienomis yra išleista knyga, kurioje įžymios asmenybės aptaria Popiežiaus Jono Pauliaus II pontifikato dešimtmetį. Knygą sudaro trylika skyrių, kuriuose yra atskirai nagrinėjamos Jono Pauliaus II apaštalinės veiklos pagrindinės sritys. Jos liečia: pasaulinę taiką, žmogaus teises, gyvybės apsaugojimą, šeimą, moterų padėtį, socialinį teisingumą, alkio problemą, žmonių ir tautų tarpusavio solidarumo ugdymą, evangelizaciją, dialogą su kitomis didžiosiomis religinėmis bendruomenėmis, kultūrą, mokslą, socialines komunikacijas, jaunimą, ligonius. Šias Popiežiaus veiklos sritis aptaria vyskupai, politiniai veikėjai, tarptautinių organizacijų vadovai, mokslininkai ir Nobelio premijos laureatai, kultūros veikėjai ir nekrikščioniškųjų religinių bendruomenių atstovai. Jono Pauliaus II pontifikato dešimtmetis suėjo spalio 22 dieną.

LRTV

Rašo Dr. Jonas Kunca

prieštarauja mūsų pačių interesam.

Rašyti šį straipsnį autorių paskatino Baltų tarybos lietuvių atstovų pranešimas apie savo veiklą patalpintas „Mūsų Pastogės“ Nr 42., kur tarp kita ko rašoma, kad „sekantis mūsų (atselt Baltų Tarybos) tikslas yra arba susitikti su sovietų ministru pirmininku Ryžkovu jo vizito Australijoje metu, arba kreiptis per Australijos ministrą pirmininką. Bus keliama žmogaus teisių klausimai (daugiausiai lietuvių), bet nebūtinai bus tik tuo ribojamasi“.

Kas liečia sąžinės kalinius, jie jau visi, išskyrus vieną esantį ligininė, yra paleisti. Kalbom apie kitus reikalus su sovietų ministru pirmininku Pabaltiečių tarybai nereikėtų skubėti dėl sekantių priežastių: 1. Tai yra per jautrus dalykas Baltų tarybos politikam,

kurie daug paprastesniam karo nusikaltelių įstatymo reikale yra padarę bereikalingų klaidų, nežiūrind šitam straipsnyj paskelbtų pamokymų ir pastabų kitiem, de kurių pastangų informuoti tinkamai parlamento narius jau turbūt būtumem turėję šitą jų pačių vadinamą „optimistišką“ įstatymą, kurį Baltų taryba pati dabar prašo pataisyti... 2. Pradėti kalbas su sovietiais niekas nėra įgaliojęs nei mūsų Krašto valdybą nei Baltų tarybą. Tą reikalą reiktų palikti pasaulio lietuvių, latvių ir estų bendruomenių pirmininkam, kurie, prieš darant tokį žygi, turėtų ilgai papedžiauti ir dar atsiklausti savo brolių okupuotuose kraštuose, ar jie pritartų tokiam kontaktui užmezgimui.

Yra geras ženklas, kad visi sukrotę nori daugiau veikti. Visgi skubotus persistengimas gali padaryti daugiau žalos negu gero ir už tat yra ne vietoj.

XV Australijos Lietuvių Dienos Adelaidėje

Programa

Gruodžio 26d. pirmadienis, 7.30 val. vak. Literatūros, tautodailės ir dainos vakaras Scott Theatre, Kintore Ave. Adelaide City.

Gruodžio 27d. antradienis, 10 val. ryto Pamaldos St. Francis Xavier katedroje Wakefield St. Adelaide. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis. 11.45 val. iškilminga eiseną su vėliavomis į Adelaidės miesto rotušę. 12.15 val. Oficialus Lietuvių dienų atidarymas rotušės saleje. Atidaro Pietų Australijos premjeras Hon. J.C. Bannon MP. 2.30 val. Meno parodos atidarymas Royal SA Society of Arts patalpose, Institute Building, North Terrace, Adelaide. 8 val. vak. Jaunimo koncertas Scott Theatre.

Gruodžio 28d. trečiadienis, 9 val. ryto AL Fondo posėdis Lietuvių namuose, Norwood. 9 val. ryto ALK Federacijos suvažiavimas Lietuvių katalikų centre, St. Peters. 9 val. ryto Inžinierių sąjungos suvažiavimas. 9 val. Chorų repeticija Adelaidės rotušės saleje. 11 val. Tautodailės parodos atidarymas Armoury Gallery, North Terrace. Atidaro Pietų Australijos Svetimto ministras Hon. G.J. Crafter MP. 2.30 val. p.p. Tautos fondo atstovybių ir įgaliotinių pasitarimas. 7 val. vak. Teatro spektaklis „Mindaugas“ Scott Theatre.

Gruodžio 29d. ketvirtadienis, 8.45 val. ryto Vėliavų pakėlimas. ALB Krašto tarybos sesija Lietuvių namuose. 9 val. Jaunimo sąjungos atstovų posėdis. 8 val. vak. Dainų šventė Adelaidės miesto rotušės saleje.

Gruodžio 30d. penktadienis, 8.45 val. ryto Mokytojų konferencija Lietuvių namuose Norwood. 9 val. ALB Krašto tarybos sesija Lietuvių namuose. 9 val. Kapelionų pasitarimas Lietuvių katalikų centre St. Peters. 9 val. Tautinių šokių repeticija Apollo Entert. centre Richmond. 8 val. vak. Tautinių šokių šventė.

Gruodžio 31d šeštadienis, 9 val.

Kad šeima būtų moraliai sveika, vieninga

Susitikime su Tėdo vyskupais, oficialiai besilankančiais Vatikane, Popiežius Jonas Paulius II juos ypatingu būdu paragino rūpintis šeimų sielovada ir sąmoningų pasauliečių tikinčiųjų ugdymu. Bažnyčios uždavinys yra tinkamai parengti pasauliečius, kad jie būtų pajėgūs gerai atlikti jiems skirtą misiją tiek Bažnyčios, tiek visuomeniniame gyvenime. Reikia rūpintis, kad pasauliečiai būtų tvirto, subrendusio ir tikro tikėjimo žmonės. Tik toklu būdu, pabrėžė Popiežius, pasauliečiai tikintieji galės veiksmingai vykdyti savo pašaukimą — Kristaus Evangelijos dėsniams paremti politinę veiklą, kultūrą, mokslą, kovą už socialinį teisingumą. Tikinčio pasauliečio misija yra persunkti krikščioniškomis vertybėmis visas viešojo gyvenimo sritis. Religiniai susipratusio pasauliečio brandinimas, pažymėjo Popiežius, prasideda šeimoje. Kaip tik dėl to Bažnyčiai rūpi, kad šeima būtų moraliai sveika, vieninga, kad šeimoje vyrų tų darnos ir savitarpio meilės dvasia, pagarba naujai gyvybei.

Taip pat penktadienį Joną Paulių II-jį aplankė švento Pauliaus iš Kryžiaus įkurtos Pasijonistų vienuolijos generalinės kapitulos nariai, šiomis dienomis susirinkę Romoje. Vienuolius pasijonistus Popiežius kvietė visada likti ištikimais jų vienuolijos įkūrėjo nustatytiems reikalavimams ir uždaviniams, tuo būdu apsaugojant vienuolijos pirmąsias savybes — kontempliacijos ir apaštalavimo. Jūsų nuolatinis susitelkimas prie Dievo, pažymėjo Popiežius vienuoliams pasijonistams, kaip tik ir suteikia jums vis naujų jėgų apaštalavimui pasaulyje.

Popiežius penktadienį taip pat priėmė grupę amerikiečių vyskupų ir Ekvadoro užsienio reikalų ministrą.

ryto ALB Krašto tarybos sesija Lietuvių namuose Norwood. 9 val. LKVS „Ramovės“ suvažiavimas Lietuvių katalikų centre. 8 val. vakare ALD uždarymas, Naujų metų balius Regency College, Days Road, Regency Park.

1989 m. sausio 1d. sekmadienis, Atsiveikimo gegužinė visiems. Vėliavos kasdien Lietuvių namuose prie paminklo ramovėnai pakelia vėliavas. Meno ir tautodailės parodos atidarytos lankytojams kasdieną nuo 10 val. ryto iki 5 val. Parodos uždaromos gruodžio 31d. šeštadienį.

ALD Rengimo komitetas

Slovakų dvasinė didybė

Lygiai prieš 25-rius metus, Sopulingosios Dievo Motinos — Slovakišios Globėjos liturginės šventės proga, spalio 1 d. Romoje buvo įkurtas Slovakų institutas, užsibrežęs uždavinį palaikyti ir puoselėti užsienyje įsikūrusių slovakų krikščionišką gyvenimą, o taip pat padėti ir savo tautiečiams tėvynėje išlaikyti gyvą tikėjimą. Instituto įkūrimo dvidešimtpenkmečio proga į Romą iš įvairių pasaulio kraštų suvažiavo nemažai slovakų maldininkų, kurie drauge su Romoje gyvenančiu slovakų kardinolu Tomko aplankė Popiežius. Sveikindamas maldininkus, Jonas Paulius II išreiškė viltį, kad jų institutas Romoje visuomet bus ideali viso pasaulio slovakų susitikimo vieta, kurioje bus brandinama slovakų tautų apaštalų šventųjų Kirilo ir Metodijaus dvasia, rūpinantis ją skleisti ir visur kitur, ypač tuose kraštuose, kuriuose yra įsikūrusios slovakų bendruomenės. Šis institutas, pažymėjo Popiežius slovakams, privalo atspindėti jūsų tautos dvasinę didybę ir kilniasias kultūrinės tradicijas. Šis bendras paveldėjimas jus visus vienija ir įpareigoja ugdyti jūsų tautos sūnų ir dukterų vienybę, nepaisant jus skiriančių sienų.

Vokietijos jaunimo akcija

Tarptautinei misijai organizacijai „Missio“ priklausantis Vakarų Vokietijos jaunimas kasmet visame krašte rugsejo mėnesį praveda akciją, siekdamas atkreipti savo bendraamžių, o taip pat ir plačiosios visuomenės dėmesį į kurią nors aktualią problemą. Šiais metais jaunimo akcijai buvo parinkta žmogaus teisių apsaugojimo tema. Pristatydamas šią temą tarptautinės misijai organizacijos pirmininkas vyskupas Kaut pažymėjo, kad žmogaus teisių apsaugojimas Bažnyčiai yra ypatingai aktualus tema. Paremdama jaunimo akciją šiuo klausimu Bažnyčia dar kartą siekia pailudyti, kad jai ypatingai rūpi likimas visų tų asmenų, kuriems yra paneigtos pagrindinės žmogaus teisės bei laisvės. Į kasmetinę jaunimo akciją tarptautinės misijai organizacijos rėmuose įsijungia tarp 30 ir 50 tūkstančių vokiečių jaunuolių.

LRTV

Literatūros ir dainos vakaras Adelaidėje

Literatūra gimtąja kalba yra vienas iš pagrindinių požymių, liudijančių, kad lietuviybė mūmė dar gyva. Štai prasmingos nuotrupos iš vakaro programos įvado, pavadinto „Minties krislai“ (paruošė Pr. Pusdešris, skaitė V. Ratkevičius).

Spalio 22 d. Adelaidės ateitininkai sendraugiai suruošė jau 27-ąjį Literatūros ir dainos vakarą. Šis renginys tapo išsienėjusia tradicija ir tenka džiaugtis, kad iniciatoriai ir programos dalyviai nepavargę kasmet suruošdami tokio pobūdžio renginį, skirtą lietuviškam žodžiui, dainai ir muzikai. Nors publikos galėjo būti ir daugiau, tačiau kol esame gyvi, visada dar bus literatūros ir dainos mylėtojų, norinčių išgirsti originalios kūrybos ir nors trumpam persikelti į dvasios pasaulį.

Dar prieš programos pradžią Pr. Pusdešris scenoje pasakė apie šiomis dienomis Lietuvoje vykstantį Persitvarkymo sąjūdžio seimą ir paprasė susirinkusius pabūti mintimis su Lietuva. Po to buvo sugiedotas Tautos himnas.

Pirmiausia išgirdome V. Janulio kūrybos eilėraštį „Skundas“. Tai Sibiro tremtinių prisiminimai. Paskutinė strofa kvietė veikti, kovoti:

Jaunuoli, sušuk su galia

Lietuvai pažadą duokl,

Jos kalbą garbingą išmoki,

Ir kančią taip ilgą padėk išvaduoti!

Po to V. Marcinkonytė paskaitė ištrauką iš savo novelės „Sidabriniai ežerai“, pavadinta „Anupro Kūčios“. Autorė jautriai valzduoja vienišo seno žmogaus, viską gyvenime praradusio, vargingą Kūčių vakarą. Tą dieną jis gyvena tolimos ir gražios jaunystės prisiminimais.

Ir vėl poezija. N. Skidzevičius deklamuoja ilgą eilėraštį „Dievdirbys“, mums nežinomo, tačiau adelaidiško autoriaus, pasivadinusio J. Seivoku. Eilėraštis skirtas archit. Lioninui Sepkai, okupuotos Lietuvos dievdirbiui. Tai ir religinių, ir tautinių apraiškų eilės, tarsi trupinys lietuviško epo, tačiau nestinga ir lyrinių bruožų. Tarp kitų įsiminė šios eilutės:

Tave aš medyje raižau

Ir šimtas balanų išblyksta,

bet kaip skauptu Tave išryškint?

Tau nei rankos, nei proto gyslom

Pasauly niekas neprilygsta —

Tu mūsų mįslė.

Toliau programoje girdejome M. Pečiulienę dainuojant tris dainas: St. Simkaus „Oi, greičiau“, J. Talat-kelpšos „Mano sieloj“ ir A. Kačanausko „Pradalgiuos“. Akompanavo Irena Velgush. Pirmąją dalį užbaigė mums visiems gerai pažįstama A. Gučiuvienė L. Janušytės fejjetonu „Tobulas susisiekimas“. Fejjetonas buvo perduotas su jomuru ir aktorishko polėkiu, tipingu teatralei-veteranel.

Po malonaus pasivaišinimo pertraukos metu (ačiū ponioms maitintojoms) antroje dalyje išgirdome V. Janulį skaitant savo apysaką „Ištiskusi banga“. Manau, kad jis daugiau tinka pasiskaitymui, nei perdavimui žodžiu, nes kai prozoje nėra dialogų, skaitytojai sunkiai tokį tekstą įsisavina.

„Nemuno dukros“ įnešė gyvumo linksmomis dainomis: A. Raudonikio „Ruduo“, B. Gorbulskio „Tu ateik ir pasimatymą“ ir nežinomo autoriaus „O, ramunėle, pasakyk“. Akomponavo S. Vasiliauskienė. Bisui kvintetas sudainavo dar vieną dainelę.

Nutilus dainų aidams, Pr.

Pusdešris paskaitė savo kūrybos eilėraštį „Užmuštas gyvenimas akis pramerkę“. Jis parašytas aktualių Lietuvos įvykių dvasioje, persunktas nostalgija, viltimi, džiaugsmu, o gal ir nerimu. Jis išreiškia mūsų visų jausmus, mintis ir viltis. Poeto sugebėjimas išreikšti tai gražesne forma, jausmingiau sugraudino kiekvieno klausytojo širdį.

V. Baltučio fejjetonas „Sugrizimas“ grąžino mus kasdienybėn ir šypsojomes iš Polikarpo, „iklusuvis“ į lietuvišką veiklą. Tiesa, tikėjomes, kad netekęs kantrybės ir galėdamas dolerių, Polikarpas vėl sugrįš į kaimą verselių auginti...

M. Dumčiuvienė atliko pianinu J. Brahmsio „Intermezzo“ ir G. Gudauskienės „Zemės drebjimas“. Ir nenusimanančiam galėjo didelį įspūdį palikti „Zemės drebjimas“, nes mūsų gabioji pianistė tą efektą puikiai išgavo.

PERTHAS

ALB Krašto valdybos pirm. p. D. Baltutienė iš Melbourne atvykusi spalio 2d. lankė Pertho lietuvius. Tą dieną kun. Dr. Alfonsas Savickas ir Mišų patarnautojas Gintaras Radzivanas šventė savo gimtadienį. Apylinkės valdyba suruošė viešnios ir sukaktuvininkų pagerbimo bendrus pietus Lietuvių namuose. Tuoj po pamaldų nemažas būrys susirinko į Lietuvių namus pagerbti mūsų kapelioną ir G. Radzivaną. Lietuvių namų pirm. E. Stankevičius Bendruomenės vardu pasveikino sukaktuvininkus. Ramovės vardu sveikino Ramovės pirm. Balys Steckis. Visi jiems sugiedojo Ilgiausių metų ir A. Kateiva įteikė kun. Dr. A. Savickui bendruomenės sudėtą dovaną \$375. Kun. Dr. A. Savickas visiems nuosirdžiai padėkojęs, pakvietė Krašto valdybos pirmininkę p. D. Baltutienę pranešimui apie Krašto valdybos veiklą. Viešnios paskaita buvo labai ilga, bet įdomi, labai smulkiai pasakojo apie Kanadoje vykusį Kultūros kongresą, PLB Seimą, Tautinių šokių šventę, apie apsilankymą Lietuvoje, kvietė gausiai atvykti į Lietuvių dieną Adelaidėje kalėdinio metu.

Kun. Dr. Alfonsas Savickas ir jo Mišų patarnautojas Gintaras Radzivanas Gimtadienio sukaktyje. Šalia jų baletė šokėja Birutė Radzivanienė ir ALB Krašto valdybos pirmininkė Danutė Baltutienė. Nuotrauką padarė Balys Steckis.

Gera, kad pasirinktas ir lietuviškas kompozitorės kūrinys.

Pabaigai Sietynas Kubilius padeklamavo V. Mykoliaičio-Putino „Vivos plango — Mortuos voco“ (Gyvųjų galliuosi — mirusius šaukiu). Tai jau filosofinė tema, šurpškai paliečianti klausytoją ir nuteikianti rimčiai. Deklamatoriaus talento deka pajutome poeto sielos ir žmogaus botes stichijas.

Programa buvo labai įvairi ir kiekvienas joje galėjo rasti ką nors artimo savo širdžiai. Reikia tikėtis, kad panašūs literatūros ir dainos vakarai kartosis metų bėgyje ir dar ne kartą galėsime pasimėgauti lietuvišku žodžiu, daina ir muzika.

Pažymėtina, kad įėjimas į šį renginį buvo nemokamas. Geranoriškai suaukota pinigų suma yra skiriama Australijos Lietuvių fondui.

V.V.

Po paskaitos ekskursantų vardu A. Čizeika įteikė dovanėlę E. Stankevičiui, už gerai suorganizuotą keliuonę.

Pabaltiečių komitetas suorganizavo Pabaltijo tautų popietę spalio 16d. Lietuvių namuose. Buvo čia suruošta visų trijų tautybių tautodailės parodėlė. Lietuvių parodėlės stalą paruošė p. Čizeikiene. Pagrindiniai kalbėtojai buvo iš Federalinio parlamento Demokratų senatore ir iš Tarptautinio kalinių manifesto atstovų. Kun. Dr. A. Savickas kalbėjo apie Lietuvos dabartinę padėtį. Po visų kalbų buvo užkandžiai ir kavutė.

Balys Steckis

LKV Sąjungos Ramovė ruošia Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą lapkričio 20d. sekmadienį. Pamaldos 11.30 val. St. Francis bažnyčioje. Minėjimas Pertho Lietuvių namuose. Paskaitą skaitys ramovenas A. Statkus. Ramovės šeimininkės paruoš pietus. Bus meninė programa, turtinga loterija. Apie lietuvius kalinius Sibire pranešimą padarys viešnia Mrs Pat Halligan iš Mandurah miesto. Kviečiame visus lietuvius!

LKV Sąjungos Ramovės Pertho skyriaus valdyba

Moters kilnumui ir pašaukimui

Rugsėjo 30 d. buvo paskelbtas Popiežiaus Jono Pauliaus II-jo apaštalinis laiškas apie moters kilnumą ir pašaukimą. Marijos metų parengtas apaštalinis laiškas yra pavadintas pagal pirmuosius jo lotyniško teksto žodžius „Mulleris Dignitatem“ (Moters orumas). Daugiau negu šimto puslaplių apaštalinį dokumentą sudaro įžanga ir astuoni skyriai. Štai jų antraštės: Moteris — Dievo Motina, Dievo paveikslas ir panašumas, leva— Marija, Jėzus Kristus, Motinystė ir skaitybė, Bažnyčia — Kristaus sutuoktinė. Už visą didžiausia yra žmonių meilė. Astuntąjį skyrių sudaro pabaiga, kuriai duota antraštė — Jei tu pažintum Dievo dovaną.

Popiežiaus apaštalinį laišką „Mulleris Dignitatem“ Vatikano spaudos salėje žurnalistams pristatė Krikščioniškosios doktrinos kongregacijos prefektas kardinolas Ratzinger, Vyskupų Sinodo generalinis sekretorius arkivyskupas Schotte ir dvi moterys: Pasauliečių tarybos narė Graca Sales ir Marie Henricks iš Louvaino universiteto. Laiškas yra tartum biblinio pobūdžio meditacija — apmąstymas apie moters pašaukimą ir jos vaidmenį pasaulyje, remiantis pagrindiniu išelties tašku, kad pagal Dievo paveikslą sukurtiems moteriai ir vyrui yra duotas vienodas asmens orumas, bet Dievo Kūrėjo ir Atpirkėjo planuose moteriškumui yra skirtas ypatingas vaidmuo. Šis vyro ir moters vaidmens skirtingumas anaipol moteries nediskriminuoja, bet, priešingai, ją iškelia kaip gyvą ir nepamainomą didžiųjų Dievo darbų visos žmonijos naudai liudytoją ir bendrininę. Moteris yra didžioji žmonijos ir žmogiškumo sergetoja.

LRTV

Argentinios jaunimas prie Marijos

Daugiau negu milijonas Argentinios tikinčiųjų, kurių daugumą sudarė jaunimas, nepaisydami smarkaus lietaus, spalio 2 d. dalyvavo kasmetinėje, jau keturioliktoje, pėsčiųjų maldos keliuonėje į Argentinios Globėjos Lujan Dievo Motinos šventovę, kur tą dieną vyko pagrindiniai atlidai. Šių metų maldos keliuonė buvo parinktas šokis: „Marija — mūsų vilties Motina“. Kalbėdamas atlidų užbaigimo iškilmėse Buenos Airės arkivyskupas kardinolas Aramburu paragino visus argentiniečius, ypač krašto jaunimą, prašyti Dievo Motinos užtarimo, kad Argentinoje įsivyratų santarvė, brolybė, savitarpio vienybės ir meilės dvasia, o taip pat rūpintis, kad krašte būtų stiprinama teisinga visuomeninė santvarka, kurioje būtų pilnai atsižvelgiama į kiekvieno piliečio asmens teises.

LRTV

IS MUSU PARAPIJU

Melbournas

Lietuvių parapijos Sekmadienio mokyklos mokytojų ir tėvų komiteto vakarienė ir konferencija lapkričio 14 d., pirmadienį 7 val. Parapijos namuose Kensingtone.

A.A. Raymondo Vyšniausko paminklo pašventinimas Eltham kapinėse lapkričio 12 d., šeštadienį, 12 val. ir po to vyksime į Lietuvių namus, kur Lietuvos Kankinių koplyčioje bus šv. Mišios už **Raymondo** vėlę antrose mirties metinėse.

Matas Kisiellus per ALK Federaciją „Teviškes aidų“ leidimui paaukogo \$ 150. Ačiū jam!

A.A. Prelato Prano Vaserio paminklo šventinimo proga „Teviškes aidams“ aukojo \$ 37 Aleksandra Volkienė ir \$ 7 Genė Kunčionienė, dirbusios prie vaišių paruošimo. Labai joms ačiū!

A.A. Janiną Mažylienę mirties antrose metinėse šv. Mišių auka prisiminė jos vyras Petras Mažylis.

Sale seniūnijos lietuviai savo mirusius prisiminė malda ir užrašė už jų vėlę šv. Mišias: už a.a. Anitą Matukevičienę, Oną Butauskienę ir Tadą Gillioną.

J. Ašmonas parapijos išlaikymui aukojo \$ 30. Ačiū jam.

Maldos grupė - Marijos Taikos Karalienės vaikai - kiekvieną šeštadienį 3 val. p.p. Lietuvos Kankinių koplyčioje Lietuvos namuose. Vadovauja kun. J.Petrauskas.

„Teviškes aidų“ prenumeratas prieš ir po lietuviškų pamaldų priima Parapijos kiosko vedėjas F. Sodaitis. Jam galima įteikti skelbimus, pranešimus ir užuojautas.

Melbournas

Parduodama energijos dėžė. Ji sumažina arba visai panaikina skausmus, priduoja energijos, apsaugo nuo visokiųjų ligų, netgi padeda joje nesedinti, o tik laikant kambaryje. Skambinti tel. 836 0433 tarp 4.30 ir 8 val. vakaro.

DZIUGO TUNTAS

Melbourno Dziugo tunto štabo posėdis vyko Parapijos namuose Kensingtone spalio 24d. vakare. Tuntininkas s. Algis Simkus išklausinėjo draugininkus ir draugininkes apie darbą draugovėse, kas atlika ir kokie planai. Gal geriausiai veikia vilkiukai ir paukštytės su savo vadovais, sueigos reguliariai vyksta Lietuvių namuose, neatsilieka nei skautės, Skautai vyčiai su savo vadovu Petru Surna turėjo kelias iškylas, jie turi 9 kandidatus. Apie skautų draugovę dar nieko negirdėti. Aptartas vykimai; VII Tautinė stovyklą Maylor prie Adelaidės ir mūsų tunto palapinių ir kitų reikmenų sutvarkymas Lietuvių namų palėpėje. Tunto metinė sueiga numatyta Lietuvių namuose gruodžio 18d. sekmadienį 10 val. ryto. Kviečiami dalyvauti ir visi Skautininkų Ramovės nariai uniformuoti. Po sueigos vykstam pamaldom į bažnyčią. Prie kavutės ir toliau tęsėsi tunto reikalų pokalbiai.

PD

HOBARTAS

Kariuomenės šventės minejimas ruošiamas lapkričio 19d. Ukrainiečių salėje, Main Road, Moonah. Pradžia - 7v.v. Vaisės - sunėstinės bendram stalui. Gerimus atsinešti savus. Visi bendruomenės nariai prašomi apsilankyti.

Kalėdų eglutė vaikams bus gruodžio 4d. Ukrainiečių salėje, Main Road, Moonah. Dovanos vaikams ir vaisės visiems bus paruoštos Hobarto bendruomenės moterų komiteto. Suaugusieji gerimus atsineša savo. Mazi, jauni, suaugę ir seni, visi prašomi apsilankyti.

Hobarto bendruomenės valdyba

Senlėnė E. Eskirtlienė

RASOTE TESTAMENTĄ?, Skirkite dalį "Teviškes Aidams". Mintimi šventa ten investuokite save, Kur Dievas ir Tėvynė šiaukia. Būk apaštalas spaudos "Teviškes Aiduos".

Trys nauji palaimintieji

Popležius Jonas Paulius 11 spalio 16 d. iškilmingų pamaldų metu švento Petro bazilikos aikštėje paskelbė tris naujus Bažnyčios palaimintuosius. Visi trys į altorių garbę pakelti palaimintieji yra kunigai: italas Bernardo Maria Silvestrelli, olandas Karolis Houben iš Mount Argus ir lenkas Honoratas Kozminski. Italas kunigas Bernardo Maria Silvestrelli gimė Romoje 1831 m., ir mirė taip pat Romoje 1911 m. Jis buvo **vienuolis pasijonistas**, dvidešimt penkerius metus vadovavęs švento Paullaus iš Kryžiaus įkurtai vienuolijai, ypatingu būdu rūpinęsis apsaugoti vienuolių dvasinių sąvybių grynumą. Jo užtarimu įvyko daug įvairių stebuklų. Taip pat ir olandas kunigas Karolis Houben buvo pasijonistas vienuolis, gimęs Olandijoje 1821 m. ir miręs 1893 m. Jis pasižymėjo ypatingu uolumu apaštalaudamas Anglijoje ir Airijoje, kur pagarsėjo savo šventumu.

Lenkas kunigas Honoratas Kozminski gimė 1829 m. ir mirė 1916 m., sulaukęs 87 metų amžiaus. Buvo kapucinas vienuolis, asketas, visą savo gyvenimą pašventė sielų išganymui sunkiais carinės priespaudos Lenkijoje laikais, rūpinosi valdžios panaikintų vienuolių narių sielovada, dvasinių pašaukimų ugdymu. Sunkiais laikais padėjo išlaikyti gyvą katalikų tikėjimą Lenkijoje. Lenkijai ir katalikų Bažnyčiai Honoratas Kozminski ypač nusipelnė įsteigdamas net 26-as seserų vienuolių kongregacijas, iš kurių 18 tebeveikia ir dabar. Savo religiniai-sielovadinė veikla Bažnyčiai sunkiais laikais jis iškyla kaip pavyzdys ir dabartinių laikų krikščionims, ypač kunigams, trokšiantiems būti gyvais Evangelijos ir Kristaus Išganytojo liuditojais pasauliui.

LRTV

Apaštų Sostas afganų tautai

Apaštų sosto stebėtojas Jungtinių Tautų Organizacijoje arkivyskupas Martino įteikė simbolinę dešimties tūkstančių dolerių auką Jungtinių Tautų pagalbos afganų tautai fondui. Įteikdamas simbolinę auką fondo vedėjui Saddrudin Aga Khanui, arkivyskupas Martino priminė, kad katalikų Bažnyčia jau nuo seniau įvairiais būdais teikia afganų tautai žymiai konkretesnę pagalbą. Popiežiškajai tarybai „Cor Unum“ tarpininkaujant, Apaštų Sostas su viso pasaulio katalikų dosnia pagalba siekia padėti afganų tautai atitaisyti milžiniškus nuostolius, kuriuos Afganistanui sukėlė dešimt metų užtrukęs karinis konfliktas. Jungtinių Tautų organizacija numato, kad pagalbos afganų tautai plano įvykdymas kainuos daugiau negu vieną milijardą dolerių. Iki šiol stambiausią sumą tam tikslui — šešis milijonus dolerių — suteikė Sovietų Sąjunga. Tai bene pirmas atvejis, kad sovietų vyriausybė per tarptautinę organizaciją suteikia savo įnašą pagalbos fondui.

Popležius priimdamas naujojo Suomijos ambasadoriaus prie Apaštų Sosto skiriamuosius raštus, pranešė, kad sekanciais metais aplankys Suomiją birželio mėnesį ir susitiks su vietos katalikų bendruomene, kuri nedidele, bet pasižymi gyvu tikėjimu ir gerais darbais, o taip pat ir su kitų krikščioniškų Bažnyčių nariais.

A.+A. Ona Seduikienė
1928.5.12 + 1988.10.3

Netikėta, staigi mirtis iš mūsų tarpo išplėšė mūsų mylimą ir brangią Oną, ją ištikus širdies priepuoliui. Ji buvo gimusi Kybartuose. Atvykusi į Australiją ištekėjo 1952 m. už Stasio Seduikio. Jungtinių liudininkai buvo Genė Matulaitytė ir Pranas Mikulicius. Jungtinių apeigas atliko kun. Pr. Vaseris. Ji baigė medicinos mokyklą ir buvo medicinos sesuo, visą laiką dideliu atsidėjimu dirbo už Tullamarine aerodromo esančiame Greenvale Geriatric Centre. Susilaukė trijų sūnų ir dvi dukras, kurie visi jau sukūrė savo šeimas, tik pats jauniausias dar ne. Giliaime liūdesyje liko vyras Stasys ir vaikai. Teilsisi Viešpaties Ramybėje.

REMKIME TAUTOS FONDA.

nes tai yra pagrindinis pasauliniu mastu organizuotas iešų telkimas kovai už Lietuvos valstybinę tautinę ir kultūrinę laisvę.
REMKIME LIETUVOS LAISVES IZDA
nes čia sukaupti pinigai atiteks Lietuvai: kada išsivaduos iš pavergimo. Paremiant testamentiniu būdu būtina sąlyga įrašyti tikslų Tautos Fondo pavadinimą angliškai - Lithuanian National Foundation, Inc., (Tautos Fondas). Nepamirškime - remdami Tautos Fondą ir Lietuvos Laisvės Izdą - jungiamės su kovojančia Lietuva.

Tautos Fondo Atstovybė Melbourne

SPORTINŲ PRIĖMIMAS

1 Trečias Pasaulio lietuvių sporto žaidynes Adelaidėje atvyks iš Amerikos virš 200 svečių sportininkų. Amerikos sportinės grupės vadovas V. Grybauskas rugpjūčio 21d. lankėsi Melbourne ir dėl sportininkų nakvynės Melbourne buvo pranešta, kad Melbourne mūsų skaičius yra mažas (tiktai 150 aktyvių šeimų). Sportininkų apgyvendinimui Melbourne pasitaikė švenčių ir atostogų laikas. Daugumas melbourniškių lietuvių grįžta iš Lietuvos dienų Adelaidėje tik sausio 2 - 3 dienomis, kiti pasilieka Adelaidėje iki sausio 7 - 8 dienos, ar išvyksta autobusų į kitas vietas. Tie, kurie pradeda darbą sausio 3d., turės palikti svečius sportininkus namie toli nuo miesto.

Taigi yra dideli sunkumai privačiai apgyvendinti 220 svečių, įskaitant 14 iš Lietuvos ir turistus apsisostojančius pas gimines. Norint pamatyti daugiau miesto negu apylinkių, mes siūlėme apsisostoti bendrabutyje pačiame Melbourne mieste. Garantuoti apgyvendinimą, prašiau Amerikos sportinės grupės vadovą V. Grybauską, prisiūsti sportininkų sąrašus tiesioginiai iš kiekvieno miesto:

1. Sąrašas tų, kurie apsisost pas gimines ar pažįstamus.

2. Norintieji apsisostoti bendrabutyje ir laisvai patys važinėti po miestą su vietiniu transportu (apgyvendinimo mokesčiai).

3. Negalint patiems apsimokėti už bendrabutį, nori apsisostoti privačiai (tik nėra garantijos, kad bus kur vežiojami).

Yra daroma pastangų rasti kiek galint daugiau privataus apgyvendinimo. Pagal kelionių tvarkaraštį yra dvi grupės: Sausio 1 - 4d. 135 žmonės, sausio 3 - 6d. 68 žmonės.

Pirma grupė atvyksta prieš mūsų žmonių sugrįžimą iš Adelaidės sausio 2 - 3d. Taigi visi bus apgyvendinti bendrabutyje, išskyrus tuos, kurie apsisost pas gimines. Kaina už 3 naktis, 3 pusryčius, 2 vakarienes asmeniui \$136 australiški.

Antra grupė, kaip pageidau, bus apgyvendinti pas gimines, privačiai ar bendrabutyje.

Geriausiai pamatyti miestą, tai apsisostoti bendrabutyje. Kaina už 3 naktis, 3 pusryčius, asmeniui \$96 australiški. Patys nusiperka vakarienę mieste.

Sausio 3d. antradienį 7.30val. vakare svečių priėmimas Melbourne Lietuvių klube. Visas transportas iš bendrabučio, iš ir į aerodromą, ir į klubą bus parūpintas.

Dėl riboto laiko - tik dvi dienos pamatyti miestą, tai nebus jokių draugiškų sportinių rungtynių.

Parašėme Amerikos išvykos sportininkų komitetui - V. Grybauskui į Cikagą, kad prisiūstų tiesioginiai sąrašus iš kiekvieno miesto iki lapkričio 30d.:

PRASYMAS

Prašome visus tautiečius Melbourne išpildyti svečių prašymą ir pas save priimti ir prižiūrėti po vieną ar du lietuvius sportininkus iš Amerikos, kas gali priimti, prašomi užsiregistruoti pas Vyta Salkūną telef. 842 2113 ar pas Gabiją Ziedienę telef. 848 4171 iki lapkričio 15d. Gautos žinios, kad svečių atvykimo datos į Melbourne pasikeitė palankesniai laikai.

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWNE. (TEL: 708 1414)
Klubo valandos:

Pirmd., trečiad., ketvird., 5 - 10 val.

ANTRADIENIAIS KLUBAS UZDARYTAS

Penktadieniai 5 - 11.30 val.

Šeštadieniai 2 - 12.30 val.

Sekmadeniai 12.30 - 10 val.

VALGYKLA VEIKIA:

Trečiad., ketvirtad., penktad., ir šeštad nuo 6. val.

Sekmadeniai nuo 1. val.

Škanus ir pigus valgis KIEKVIENĄ TRECIADIENĮ NUO 5.30 iki 8.00 val.

SVEDISKAS STALAS. SMORGASBORD.

Kaina \$4. Kviečiame visus.

Selmos šventės, gimtadieniai ar kas panašaus. Kodėl ne Lietuvių Namuose? Kodėl nepasiteirauti?

Skambinkite 708 1414.

pageidaujamas apgyvendinimas ir pilnas bendrabučių mokesčiai šiuo adresu: Varpas Sports Club, 30 Glenview Road, Doncaster East, Vic 3109. Australija.

Sportininkų priėmimo komitetas

KALEDŲ SVEIKINIMAI

Jau artinasi Kalėdų šventės. Savo gimines, draugus, artimuosius, organizacijos savo narius pasveikinkime per Tėviškės Aids. Trumpas, tradicinis sveikinimas \$ 10, atsiunčiant kartu su sveikinimais, kurie bus atspausdinti TA Kalėdų laidoje. Nelaukime paskutinės dienos, jau dabar iš anksto atsiųskime sveikinimus ir rūpesčiai dings.

Apmokėtus sveikinimus atsiųsti iki gruodžio 1 d., nes juos reikia sugrupuoti prieš leidžiant į kompiuterį. Kalėdinio nr. kompozicija daroma gruodžio 7-8 ir išvežama spausdinti į ofseto spaustuve. Prašome visų skaitytojų prisiūsti prenumeratą už ateinančius metus, o dar neapsimokėję už šiuos metus, nuoširdžiai prašome nebedeisti. „Tėviškės aidų“ Redakcija ir Administracija

MELBOURNAS

Į popietę!

Socialinės globos moterų draugijos valdyba praneša, kad lapkričio 13 d., sekmadienį 2.30 val. p.p. Lietuvių namų Moterų sekcijoje rengiama popietė-kavute. Pasnekesį apie moterų-kultūros darbuotojų Lietuvoje darbą ir buitį praves p. J. Malijauskiene. Ištraukas iš savo poetinės kūrybos paskaitys p. M. Malakūniene. Po to pasivaikinsime kavute. Kviečiame dalyvauti visus Draugijos nares, rėmėjas ir prijuočančias. Iki malonaus pasimatymo!

Draugijos valdybos sekretore

Vokietija

A. a. Jonas Glemža, žymusis kooperatininkas, bendrovių steigėjas, mirė rugsėjo 13 d. Hirsau vietovėje. Velionis gimė 1887 m. sausio 20 d. Auliškio kaime, anuometinėje Panevėžio srityje. Lankė Mintaujos gimnaziją, 1915 m. baigė Petrapilio prekybos institutą. Nepriklausomoje Lietuvoje 1919-25 m. jam teko būti kariuomenės tiekimo viršininko padėjėju. 1925-27 m. — „Lietūkio“ skyriaus vedėju, 1927-40 m. — „Pienocentro“ pirmininku ir vyr. direktoriumi. Velionis taipgi buvo daugelio kitų ekonominių organizacijų steigėjas ir vedėjas. V. Vokietijoje reikšėsi PLB veikloje, suorganizavo šalpos draugiją „Labdara“, rėmusią lietuvius moksleivius ir studentus. Pernai iškilmingai buvo atšventos šimtosios velionies gimimo metinės, paminėta jo tikrai plati ekonominė veikla, kurią atspindėjo velionies su buvusiais bendradarbiais Londone 1972 m. išleista knyga „Žemės ūkio gamybinė kooperacija nepriklausomoje Lietuvoje 1920-1940“.

Reabilitavo treninius

LTSR Ministrų Taryba 1988 m. rugsėjo 20 d. priėmė nutarimą, anuoluojantį LTSR Ministrų Tarybos 1949 m. kovo 19 d. nutarimą „Dėl buočių išskeldinimo iš Lietuvos TSR teritorijos“ ir 1951 m. rugsėjo 29 d. nutarimą „Dėl buočių ir jų šeimų išskeldinimo iš Lietuvos teritorijos“. Taip pat nutarė, kad asmenų išskeldinimas pagal šiuos nutarimus buvo neteisėtas. Jie reabilituoti ir jų turtas, konfiskuotas anuo metu, turi būti gražintas.

TALKOS PASKOLOS - PIGESNĖS!

Baldams, automobiliui, smulkiems reikalams...
Asmeninės, garantuotos paskolos iki \$10,000

\$10,000 penkiems metams kainuos tik \$58 į savaitę.

TALKOS ĮSTAIGOS VEIKIA LIETUVIŲ NAMUOSE

Adelaide - Sekmad. 1 - 3 val.
Melbourne - Šeštad. 10 - 2 val.
Sekmad. 1 - 3 val.
Sydney - Sekmad. 2 - 4 val.